

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Στην αρχή της δημογραφικής εξάπλωσης, ένα μέρος του καινούριου πληθυσμού που δεν βρίσκει δουλειά στην ύπαιθρο συγκεντρώνεται στις πόλεις, αυξάνοντας τον αριθμό των τεχνιτών και των εμπόρων που ζουν στο περιθώριο του φεουδαρχικού κόσμου.»
- «Η οχυρωμένη πόλη των πρώτων χρόνων του Μεσαίωνα[...] δεν επαρκεί για να τους δεχτεί. Δημιουργούνται άλλοι οικισμοί -τα προάστια- που σύντομα αποκτούν διαστάσεις συγκρίσιμες με του αρχικού πυρήνα της πόλης και απαιτούν την κατασκευή όλο και πιο διευρυμένων τειχών.»
- «Η πόλη εξαρτάται από την ύπαιθρο για τον ανεφοδιασμό σε τρόφιμα και πράγματι ελέγχει μία μικρότερη η μεγαλύτερη έκταση[..].»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 3, 5. Οικονομικές μεταβολές στη Δυτική Ευρώπη, β. Οι πόλεις] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «Κατά την περίοδο αυτή ιδρύονται ...ο καταμερισμός εργασίας[...].»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να καταδεικνύει τον τρόπο διαμόρφωσης των πόλεων κατά την περίοδο του 11^{ου} -12^{ου} αιώνα.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Σ' αυτή τη διαδικασία οι πόλεις γίνονται εξειδικευμένα κέντρα για δευτερεύουσες και τριτεύουσες δραστηριότητες, που δεν υπόκεινται σε μία συγκεντροποιημένη πολιτική εξουσία.»
- «Η καθεμιά τους αναπτύσσει ένα σύνολο εμπορικών, βιομηχανικών, οικονομικών και πολιτιστικών πρωτοβουλιών, πολύ πιο εκτεταμένων, και συναγωνίζεται τις άλλες σε κλίμακα ευρωπαϊκή, αλλά και παγκόσμια.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 3, 5. Οικονομικές μεταβολές στη Δυτική Ευρώπη, β. Οι πόλεις] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «Οι πόλεις γίνονται κέντρα ... διαδίδουν τεχνικές και νέες ιδέες.»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αποτυπώνει την οικονομική δραστηριότητα που αναπτυσσόταν μέσω των πόλεων κατά τον 11^ο και 12^ο αιώνα.